

הגובה היה למלווה

(המשך מעמוד 37)

— והאחר, היותר מקובל אצלו, הוא "המישור האיש", כהגדרתו. הכוונה היא לגבייה מבעל־חוב אחר שלקוח פונה ומוכיח שחייבים לו כסף. תהליך הגבייה אינו עובר דרך בית המישור, כי אם נעשה בדרך בלתי אמצעית, כלומר בגבייה ישירה לבעל־החוב באמצעות הגובים העובדים בחברתו. 85 גובים מעסיק רינאווי, וארבעה עורכי־דין בשכר.

רינאווי מתאר את הליך־הגבייה: "לפני שמנוה חודשים הוצאתי הוראה שלא להשתמש באלומות, אלא רק במיקרים שחייבים. כשמישהו מרים יד על הגובים שלי או מאיים עליהם, אז יש הוראה ממני לשבור את הראש והידיים."

הוא יודע היטב שעיסוקו חייב להישאר במיסגרת החוק, ועל־כן הוא נזהר כל־כך. יחד עם זה הוא יודע שכדי להצליח לגבות את החובות יש להיות קשוחים. לפני שנה נעצרו ארבעה גובים מטעמו באשמת איומים וסחיטה.

מבין 85 הגובים שמעסיקה החברה — 15 הם אסירים־לשעבר. הוא רואה זאת כתהליך לשיקום, אולם הם אינם בריוק יוצאי יחידות מוכחות, כפי שכתוב בכרטיס־הביקור של החברה.

גם רינאווי עצמו מכנה את "הגבייה האישית" כגבייה שחורה, כלומר גבייה המלווה לעיתים קרובות בחט"ר רדות בלתי־פוסקות את בעל־החוב והבאתו למצבים מבוכים, הן בחברה, הן במישור.

המטרה היא לגבות כמה שיותר כסף, שהרי החברה עוברת על־פי אחיזת זים. רינאווי גובה 20 אחוזים, מתוכם שיבוע אחוזים מראש. את הסכום הזה

ילבר סבן הוא בעל מספרה בתל־אביב. לפני שנה הס' תנך בחובות כספיים גדולים. בעיקבות זאת הוצא נגדו בבית המישור צו־פיקו מדידה שהיתה ברשותו בדמי־מפתח, ברחוב כ"ב כוכבא. שווי הדירה היה כ־50 אלף דולר, והוא נאלץ להגיע להסכם באמצעות בית־המישור, לפיו תי מכה הדירה לבעל־הבית בסכום של 15 אלף דולר בלבד. מרבית הכסף הועברה לבעל־הבית שלו היה חייב וילבר כספים, והיתרה הועברה לנושים אחרים.

בתחילת השנה לוהו וילבר מידידה סכום של 3200 שקל. במשך חודשים אחדים ניסתה לגבות את החוב בדרכי־נועם, אך כבן לא החזיר לה את הכסף. ב־24 במרץ נפתח נגדו תיק בלישכת ההוצאה־לפועל. ב־28 במרץ קיבל אזהרה מבית־המישור שעליו לשלם את חובו. החוב עולה מ־3200 שקל ל־3616 שקל, שכללו אגרת בית־מישור ושכר־טירחה לעורך־דין.

באפריל הגיע למספרה עמי מר־קוביץ, העובד אצל אלי דדון, הצג עצמו כשבידו צו־עיקול. סבן הס' כים להחזיר את החוב, בתנאי שה תשלום יתפרס על־פני שלושה חודשים. בכל חודש ישלם ריבית של שני אחוזים בחודש. גם בהסדר זה לא עמד סבן ולא החזיר את הכסף. ניסיונו להגיע איתו להסדר־תשלום

מים משום שהוא ככה שאין באפ' שרותו להחזיר את כל הסכום. הלכנו לקראתו בכל המובנים, או' מר דדון.

בתחילת יולי הגיעו שלושה גור' בים מטעם דדון, כדי לעקל את המטלטלטין במספרה. בידם היה צו לביצוע תפקיד מלישכת ההוצאה־לפועל בחדרה. הפעם היה רשום שהזוכה הוא אלי דדון, והסכום שהיה רשום היה 4164 שקל. מדוע אלי דדון? "אני שילמתי לבחורה, שנתת אלי, את החוב שסבן היה חייב לה, מאז היה לו עסק איתי, ולא איתה. אני הפכתי להיות הזוכה."

כדי למנוע את העיקול, שאל סבן אם יוכלו לסדר לו הלוואה. מרקוביץ, שהיה במקום, אמר ש' יבדוק זאת עבורו. ב־7 ביולי נערך הסכם בין דדון לסבן, שלפיו ילווה דדון 4000 שקל לסבן, ללא ריבית. בתמורה היה צריך סבן לתת שני שטרות־ביטחון, על־סך 2000 שקל כל אחד.

מכיוון שסבן לא הצליח להביא ערבים לא נחתם ההסכם, ומשום כך הוציאו עובדי של דדון מה' מקום ארבעה ארגוני־קרטון מלאים בצויד־עבודה. דדון התחייב להח' זיר את כל הצויד לכשיושלו החוב. כעבור שבוע הצליח סבן להביא ערב אחד לשטרות־הביטחון שני תן, אולם דדון לא החזיר לו את הצויד עד שיושלו החוב.

בסוף יולי הגיע מועד־הפרעון של השטר הראשון על־סך 2000 שקל. סבן הודיע שאין כוונתו לשלם את הכסף, אם הצויד לא

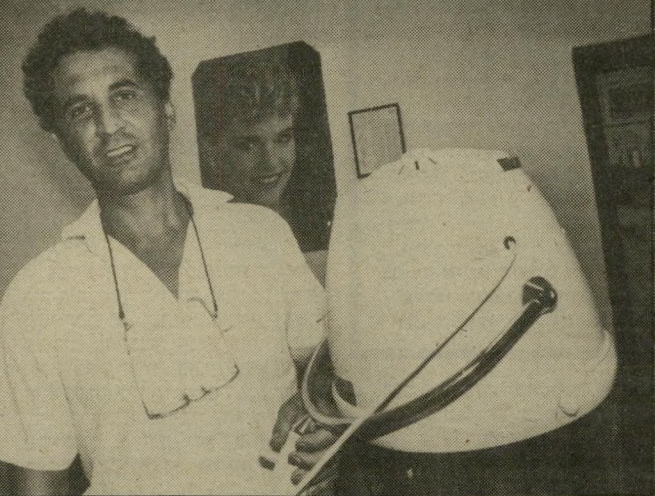
יוחזר. בחוריו של דדון הגיעו שוב למספרה, כשבידם צו־עיקול. שתי לקוחות שהיו במספרה נתנו לדדון סכום של 2500 שקל בתמורה לשטר־החוב. דדון התחייב להח' זיר את הצויד ואת שטר־הביטחון. באותו מעמד נכתב זיכרון־דברים נוסף בין סבן לדדון, שלפיו התחייב סבן לשלם עוד 2000 שקל עד סוף אוגוסט.

מדוע עוד 2000 שקל, נוסף על ה־2500 שכבר קיבלו הרי דובר על 4000 שקל ללא ריבית?

"אם בכל פעם שבאתי אליו הייתי בא דרך בית־המישור, הוא

היה צריך לשלם בכל פעם שכר־טירחה לעורך־דין ואגרות. מלבד זאת הייתי צריך לחייב אותו גם על הובלת הצויד שעוקל ממנו. את עבודת הסבלים אני שילמתי מכי' ס', מסביר דדון.

עתה עומד השטר השני לפני פרעון, ולא מן הנמנע שיהיה סיבוב נוסף בין שני הצדדים. בעל־חוב הוא בעל־חוב. כדאי לאנשים להיות חייבים. הם יודעים שדרך בית־המישור זה יקח שנים עד שיבואו אליהם. להיות חייב זה יותר טוב מאשר לקחת הלוואה בבנק, אומרים במישרי־הגבייה.

סמר סבן
לא אחזיר את החוב"

ייה, מציע זאביק, אין הוא היחיד המשיע טענה זו. גם דדון וגם רינאווי אומרים שיש למסר את הגבייה כדי למנוע מגורמים פליליים להשתלט על הענף הזה. במצב הנוכחי יכול כל אדם המעוני' יין בכך לעסוק בגבייה. השתלבותם של גורמים פליליים בענף מביאה את ענף־הגבייה להתנהל בשולי החוק, ודי מרחק בין שמירה על החוק לבין העכ' רה עליו הוא כפסס.

מאות אלפי תיקים

בלשכות ההוצאה־לפועל ברחבי־הארץ יש מאות אלפי תיקים, שהטיפול בהם עלול להימשך גם 10 שנים ויותר. מדי שנה מתווספים רבבות תיקים לגבייה, והמערכת אי' נה מסוגלת לעמוד בעומס. הצעה להעביר את הגבייה לרשות פרטית, שתהיה תחת פיקוח בית־המישור, נפלה מיד אחרי שהועלתה. השוואה בין מיספר התי' קים שנפתחו ב־1986 ומיספר התיקים שנפתחו ב־1987 מצביעה על גידול משמעותי. ומעידה על המוצקה שבה מצויות לשכות ההוצאה־לפ' על.

ב־1986 נפתחו בתל־אביב 49,727 תיקים. ב־1987 נפ' תחו 71,620. בחיפה - ב' 1986 נפתחו 21,101 תיקים, וב־1987 נפתחו 35,114 תיקים. בירושלים - ב' 1986 נפתחו 12,911 תיקים, וב' 1987 נפתחו 16,203. בצאר' שבע - ב' 1986 נפתחו 9,648 תיקים, לעומת 13,224 ב' 1987.

רותיה של חברת־חקירות, כדי שתבצע עבורו את כל הפעולות הדרושות לעיקול מטלטלין. חברת־החקירות נדרשה לספק ללישכת ההוצאה־לפועל את כל הנתונים הדרושים על בעל־החוב. מכיוון ששרותי לישכת ההוצאה־לפועל ניתנים כעצלתיים, נאלץ לפ' נות גם לחברת־גבייה. 10 אחוזים

שרותינו ניתנים בתחומים שונים, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע, ע"י צוות אנשים מקצועיים ומהימנים, יוצאי היחידות המובחרות, שרותי ביטחון, צה"ל משטרה, כולם יחד ישמחו לעמוד לשרותכם, להסרת כל דאגה עיסקית מליבכם.

קטע מפירוט־פסקט של "א. בירמן את רפי' יוצאי יחידות מובחרות" — 15 אסירים לשעבר

המישור. "אני לא רוצה להגיע למצב שבו יוכלו לטעון נגדי שהשתמשתי ב' איומים או בסחיטה כדי לגבות כספים. אני הולך עם צו בית־מישור ומבצע את המוטל עלי'."

עבודתה של חברת־גבייה אינה מס' תכמת רק בגבייה. על־פי רוב מתנהלת חקירה מקיפה על בעל־החוב ואיתור הרכוש שברשותו לפני ביצוע הגבייה. מכיוון שהליך ההוצאה־לפועל לוקה באיטיות, מספקות חברות הגבייה לבית־המישור את כל הנתונים הנדר' רשים על בעל־החוב, כדי לזרז את ההליכים.

גבייה אלגנטית

וג' אחר של גבייה מייצגת חב' רתי־הגבייה מ.ל.ג.

בעל החברה הוא זאביק, שהיה כבצא חוקר פלילי, ושהגיע לתחום זה מעו' לס'העסקים.

"עסקתי בעבר באספקת ציוד־בניין לגבי 40 אחוזים מהמחזור הכספי שלי היה צורך בגביית־חובות. רבים מהח' ייכים היו חברות־בנייה גדולות, שנמ' צאו בקשיים כלכליים. גם אצל כלכלים פרטיים היו בעיות־נזילות קשות."

כשחשף את החיובים, השתמש בש' רישיונות מיוחדים למי שעוסקים בגב'

כפי שמעידה המציאות העגומה...

דמה שמישרד־המישור והמישור מתעלמים לגמרי מהנו' שא היה, ההולך ומחמיר.

יש חוק המסדיר את עבודת החוקרים הפרטיים, ובו גם סעיפים לגבי חברות־שמירה. הכנסת חברות־הגבייה תחת קורת־הגג של "חוק החוקרים" דורש תיקון החוק הקיים. עד אז יהיה תחום־הגבייה בבחינת פירצה קוראת לגנב. יותר איומים, יותר סחיטה באמצעות הפעלת לחץ מיסי ונפשי, יותר גבייה מבלי שהכסף יועבר לייעוד.

בתחילת מאי השנה התיקים בלישכת היועץ המישורי לממשלה דיון על חברות־הגבייה, בעיקבות פנייתו של יושב־ראש ועדת־החקירות ומישור להכנסת, ח"כ אלי קולאס. בתום הדיון התפרסמה ההודעה הבאה: "הובר כי למישרת־ישראל אין די תקני־שטרטים לביצוע עשרות אלפי מקודות ההוצאה־לפועל, המגיעות אליה. היועץ המישורי לממשלה עמד על־כך כי יבוצע יעיל ומהיר של מקודות ההוצאה־לפועל חיוני לקיום החוק והסדר... אנשים יעשו דין לעצמם, ועל גביית החובות ישלטו בעלי־זרוע וגורמים מפוקקים, כפי שמעידה המציאות הע' גומה."

דוברת מישרד־המישור, אתי אשד: "אכיפת פסיק־דין היא תפקיד ההוצאה־לפועל ומישרת־ישראל. הם בלבד אחראים לנושא. מישרד־המישור שולל כל גישה המציעה להעביר את הנושא לחברות פרטיות. אין צורך לטפח תופעה זו, אלא לשפר את מיסגרות האכיפה הממלכתיות."

מישרד־המישור יודע שקיימת בעיה קשה בלישכות ההוצאה־לפועל, ובכל זאת הוא טומן את ראשו בחול כבתי־עננה. ואין מנסה המישרה למנוע את השתלטות העבריינים ואנשי העולם התחתון על ענף־הגבייה. אחרת מתערבים כאשר מוגשת תלונה על חשד־לכאורה של עבירה מצד חברה, או אדם המועסק מטעמה, ומטפלים בתלונה כמתחייב, אומר עדי גונן, דובר־המישור.

"אין ברשותנו נתונים סטטיסטיים על תלונות נגד מישרדים אלה. ידוע לנו שהיו באחרונה מיספר מקרים שטיפלו בהם."

המישור אינה מתייחסת ברצינות הראויה לנושא זה, ופוטרת עצמה בתשובות סתמיות. כנהוג בארץ, ממתנים עד שהאדמה תבער מתחת לרגליים - ולא ירחק היום שבו זה אכן יקרה.

יתלונן נגדם במישרה, הם יסגרו איתו חשבון."

חוקר המישרה רביסמל ראשון שבתאי גיל, טען לפני השופטת אסתר קובו נגד המישרה הצטברו תלונות רבות נגד החברה, הפועלת באיומים וכמכות כדי לגבות צ'קים. במצבים שבהם לא כראי לבעלי חברות־גבייה מסוימות להפעיל את עובדיהן, יש המשתמשות באנשי העו' למ התחתון כדי לגבות חובות. רינאווי אינו אומר שכך נוהגת חברתו, אולם הוא מודה שהתופעה קיימת בקרב חברות־גבייה רבות. האחים אלפרון פתחו אף הם חברת גבייה. כשהם מציגים עצמם, החוב

אינו מחזיר, גם אם אינו מצליח לגבות את החוב.

השבוע עצרה המישרה את ירון ספיבק, אחד מגובי החברה, והיא עדיין מחפשת אחרי אהרון בירמן, אחד מבעלי החברה. השניים חשודים שהיכו את אישה־עסקים אחרי שהגיע למיש' רר החברה כדי לבקש על 9000 השק' לים שנתן להם לפני שנה על חשבון סכום של 80 אלף שקל שגיבו עבורו. לטענת אישה־עסקים, לא עשתה החברה דבר במשך שנה, ומשום כך ביקש את כספו חזרה. בירמן וספיבק סילקו אותו ממישרה, היכו אותו ואיימו עליו בבקבוק שבור. לאחר מכן דרפו אחריו במכונית ואיימו שאם